

REMES Bihać
d.o.o.

03.04.2023.

FINANSIJSKO-FINANSIJSKO
INFORMATIČKA AGENCIJA
POSLOVNA JEDINICA BIHAĆ 4

[Handwritten signature]

1. OPĆE INFORMACIJE

- 1.1. Uvod
- 1.2. Dječtaost
- 1.3. Organizacijska struktura
- 1.4. Osnovni podaci

Izvještaj o reviziji financijskih izvještaja

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

2. RACUNOVODSTVENI POLITIKE

D.D. za osiguranje "CAMELIJA" BIHAĆ

za godinu koja završava 31.12.2022. godine

Dodatni izvještaji

2.1. Prihod od osiguranja	14
2.2. Rashodi od osiguranja	15
2.3. Troškovi pribave	16
2.4. Administrativni troškovi	16
2.5. Prihodi od ulaganja	17
2.6. Ostali prihodi	17
2.7. Dugovanja	17
2.8. Nematerijalna imovina	18
2.9. Materijalna stalna sredstva	18
2.10. Zalihe	19
2.11. Novčana sredstva	19
2.12. Tehničke rezerve	19
2.12.1. Prijemospremije	21
2.12.2. Rezerve šteta	21
3. REMES D.O.O. PREMIJE OSIGURANJA (PRIHODOVANE)	23
4. Društvo za reviziju i financijski konsalting BIHAĆ	24
5. PRIHODI OD PROVIZIJA I NAKNADA	24
6. TEHNIČKI PRIHODI (NETO OD REOSIGURANJA)	24
7. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	24
8. IZDACI ZA ŠTETE (NETO)	25
9. PROMJENA REZERVACIJA ZA ŠTETE (NETO OD REOSIGURANJA)	25
10. PROMJENA OSTALIH TEHNIČKIH REZERVACIJA (neto od osiguranja)	25
11. TROŠKOVI PRIBAVE	25
12. TROŠKOVI UPRAVE (ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI)	26

Sadržaj:

1. OPĆE INFORMACIJE	3
1.1. Uvod	3
1.2. Djelatnost	5
1.3. Organizacijska struktura	6
1.4. Organi Društva	6
ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	7
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	8
2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE	14
2.1. Financijski izvještaji.....	14
2.1. Prihodi od osiguranja.....	15
2.2. Rashodi osiguranja.....	16
2.3. Troškovi pribave.....	16
2.4. Administrativni troškovi (troškovi uprave).....	16
2.5. Prihodi od ulaganja.....	17
2.6. Ostali prihodi	17
2.7. Ulaganja	17
2.8. Nematerijalna imovina.....	18
2.9. Materijalna stalna sredstva	18
2.10. Zalihe.....	19
2.11. Novčana sredstva	19
2.12. Tehničke rezerve	19
2.12.1. Prijenosnepremije	21
2.12.2. Rezerve šteta	21
3. ZARAĐENE PREMIJE OSIGURANJA (PRIHODOVANE)	23
4. PRIHODI OD ULAGANJA	24
5. PRIHODI OD PROVIZIJA I NAKNADA	24
6. OSTALI OSIGUR.-TEHNIČKI PRIHODI (NETO OD REOSIGURANJA)	24
7. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	24
8. IZDACI ZA ŠTETE (NETO)	25
9. PROMJENA REZERVACIJA ZA ŠTETE (NETO OD REOSIGURANJA)	25
10. PROMJENA OSTALIH TEHNIČKIH REZERVACIJA (neto od reosiguranja)	25
11. TROŠKOVI PRIBAVE	25
12. TROŠKOVI UPRAVE (ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI)	26

12.2. POSLOVNI RASHODI	26
13. OSTALI POSLOVNI TROŠKOVI	27
14. POREZ	28
15. NEMATERIJALNA IMOVINA	28
16. MATERIJALNA IMOVINA	29
17. OSTALA FINANSIJSKA ULAGANJA	29
18. UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM REZERVAMA	30
19. POTRAŽIVANJA IZ NEPOSREDNIH POSLOVA OSIGURANJA	30
20. OSTALA POTRAŽIVANJA	32
21. GOTOVINA U BANCIMA I BLAGAJNI	32
22. OSTALA IMOVINA I ZALIHE	33
23. KRATKOROČNA RAZGRANIČENJA	33
24. DIONIČKI KAPITAL	33
25. REZERVE	35
26. AKUMULIRANA DOBIT	35
27. AKUMULIRANI GUBITAK	35
28. TEHNIČKE REZERVE	35
29. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA (PRAVNA LICA)	36
30. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I RAZGRANIČENJA	36
31. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA	36
32. SUDSKI PROCESI	37
32.1. Koje je pokrenulo Društvo	37
32.2. Koji se vode protiv Društva	37
33. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	37

1. OPĆE INFORMACIJE

1.1. Uvod

D.D. za osiguranje "CAMELIJA" Bihać, Petog korpusa br.3 , je osnovano 1994. godine i izvršilo registraciju kod Višeg suda u Bihaću dana 27.6.1994. godine pod brojem 1-366-00, broj rješenja U/I-82/94 (osnivački kapital je iznosio 480.000.000 BHD). Poslije toga je izvršeno više izmjena u registraciji kod Višeg Kantonalnog, odnosno Općinskog suda Bihać, i to:

Datum	Broj rješenja	OPIS
26.10.1995.	U/I 412/95	Promjena naziva društva (iz "Camel" u "Camelija")
18.12.1996.	U/I 1922/96	Povećanje osnivačkog uloga i broja osnivača (osnivački kapital je registrovan na iznos od DEM 2.002.000)
19.06.2000.	U/I 1843/00	Dopuna djelatnosti
29.10.2004.	U/I 1893/04	Dopuna djelatnosti
29.12.2004.	U/I 2186/04	Povećanje osnovnog kapitala povećanjem nominalne vrijednosti dionica (osnovni kapital je registrovan na iznos od KM 3.043.040)
21.09.2005.	U/I 148/05	Povećanje osnovnog kapitala povećanjem nominalne vrijednosti dionica (osnovni kapital je registrovan na iznos od KM 3.503.500)
03.07.2006	017-0-Reg-06-000779	Povećanje osnovnog kapitala povećanjem nominalne vrijednosti dionica (osnovni kapital registrovan na KM 4.004.000)
05.02.2007.	017-0-Reg.- 07-000300	Povećanje osnovnog kapitala emisijom zatvorene prodaje dionica 498 redovnih dionica nominalne vrijednosti 2.000 KM odnosno 996.000 KM dioničkog kapitala.(osnovni kapital registrovan na KM 5.000.000)
28.01.2010.	017-0-Reg.- 10-0000421	Brisanje poslovnice br.30 u Sarajevu
28.12.2011.	017-0-Reg.- 11-001002	Brisanje poslovnice u Zavidovićima
20.04.2012.	017-0-Reg.- 12-000272	Promjena lica ovlaštenog za zastupanje Društva i rukovodilaca poslovnica u Konjicu, Srebreniku i Jelahu.
16.06.2015.	017-0-Reg-15-000362	Smanjenje osnovnog kapitala smanjenjem nominalne vrijednosti dionica (osnovni kapital registrovan na KM 4.000.000).
07.06.2016.	017-0-Reg-16-000375.	Promjena lica ovlaštenog za zastupanje Društva (direktor i izvršni direktor).
11.04.2019.	017-0-Reg-19-000227	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.33 Sarajevo, Kolodvorska br.3
16.04.2019.	017-0-Reg-19-000235	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.34 Sarajevo
22.04.2019.	017-0-Reg-19-000237	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.35 Sarajevo, Donji Hadžići bb
06.05.2019.	017-0-Reg-19-000251	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.37 Visoko
08.05.2019.	017-0-Reg-19-000282	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.39 Breza

15.05.2019.	017-0-Reg-19-000303	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.5 Bosanska Krupa
01.08.2019.	017-0-Reg-19-000429	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.35 Sarajevo
05.09.2019.	017-0-Reg-19-000465	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.14 Mostar
09.09.2019	017-0-Reg-19-000499	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.15 Mostar
31.01.2020	017-0-Reg-20-000062	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br.7 Donji Vakuf
13.07.2020	017-0-Reg-20-000322	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br. 16 Kakanj
01.09.2020	017-0-Reg 20-000414	Podaci o osnivanju poslovne jedinice br. 22 Doboј
18.12.2020	017-0-Reg-20-000620	Podaci o dopuni djelatnosti društva
23.12.2021	017-0-Reg-21-000764	Povećanje dioničkog kapitala emisijom dionica(osnovni kapital registrovan na KM 8.000.000)
04.02.2022	017-0-Reg-22-000082	Podaci o promjeni lica ovlaštenih za zastupanje društva

Dozvola za rad Ureda za nadzor društava za osiguranje u Federaciji BiH broj: 10-021-18/98-R je dobijena dana 30.11.1998. godine.

Rješenjem Agencije za osiguranje Republike Srpske br. 21/06 od 12.06.2008. godine odobreno je osnivanje filijale Društva u RS.

Agencija za nadzor osiguranja Federacije BiH je dana 20.07.2007. godine pod brojem 1.0.-059-800/07 izdala novo Rješenje o odobrenju za rad kojim se daje i saglasnost na sve poslovne akte Društva.

Rješenjem Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH broj 03-19-648/04 od 23.11.2004. godine izvršen je upis društva u registar dioničkih društava nakon povećanja osnovnog kapitala putem povećanja nominalne vrijednosti dionica.

Ista Komisija je svojim Rješenjem br. 03/2-19-311/ 05 od 25.08.2005. godine izvršila promjenu upisa u svoj registar koja se odnosi na povećanje osnovnog kapitala društva putem povećanja nominalne vrijednosti postojećih dionica.

Komisija je svojim novim Rješenjem br. 03/1-19-191/ 06 od 13.06.2006. godine izvršila promjenu upisa u svoj registar koja se odnosi na povećanje osnovnog kapitala društva putem povećanja nominalne vrijednosti postojećih dionica.

Komisija za vrijednosne papire Federacije BiH je svojim rješenjem broj: 03/1-19-95/15 od 21.05.2015. godine dala svoje odobrenje za smanjenje osnovnog kapitala na KM 4.000.000 .

Registar vrijednosnih papira u Federaciji BiH je dana 05.01.2005. godine dostavio pod brojem 02-2-

176/05 obavijest o upisu u sistem registracije povećanje kapitala (zamjena vrijednosnih papira) kao i dana 10.03.2005. godine listu dioničara pod brojem 02-6-1617/05. Isto tako RVP je dana 14.03.2006. godine pod brojem 02-2-1591/06 evidentirao povećanje kapitala na KM 3.503.500).

Gore pomenutu Registar je dana 18.07.2006. godine dostavio pod brojem 02-2-4884/06 novu obavijest o upisu u sistem registracije povećanje kapitala (zamjena vrijednosnih papira) gdje je evidentirao povećanje kapitala na KM 4.004.000).

Isto tako RVP je dana 14.02.2007. godine pod brojem 02-2-1814/07 evidentirao povećanje kapitala na KM 5.000.000.

Dana 24.06.2015. godine pod brojem 02-2-7360/15 RVP u Federaciji BiH je evidentirao smanjenje dioničkog kapitala za KM 1.000.000 .

Registrirani dionički kapital Društva na dan 31.12.2015. godine iznosi KM 4.000.000,00.

Rješenjem Komisije za vrijednosne papire Federacije BiH broj 03/1-19-175/21 od 15.12.2021. godine izvršen je upis povećanja kapitala u Registar eminenata u iznosu od 4.000.000,00 KM emisijom redovnih dionica nominalne vrijednosti 1.600,00 KM . Nakon upisa ovog povećanja osnovni kapital društva iznosi 8.000.000,00 KM i podijeljen je na 5.000 redovnih dionica nominalne vrijednosti 1.600,00 KM.

Registar vrijednosnih papira u Federaciji BiH izvršio je povećanje kapitala u sistem Registra na osnovu akta broj 02-2-11835/21 od 21.12.2021 godine.

Rješenjem o izmjenama podataka Općinskog suda u Bihaću broj 017-0-Reg-21-000764 od 23.12.2021 godine izvršen je upis povećanja dioničkog kapitala emisijom dionica putem zatvorene prodaje.

Rješenjem o promjeni lica ovlaštenih za zastupanje kod Općinskog suda u Bihaću broj 017-0-Reg - 22-000082 od 04.02.2022 godine raniji direktor Hamid Milak razriješen je dužnosti a imenovan Mensur Čavkić. Istim Rješenjem razriješeni izvršni direktori Aida Tabaković I imenovani Aida Tabaković I Lana Hadžić.

Registrirani dionički kapital Društva na dan sačinjavanja revizorskog izvještaja, tj. na dan 31.12.2021. godine iznosi KM 8.000.000,00.

1.2. Djelatnost

D.D. za osiguranje "Camelija" Bihać je registrirana za obavljanje djelatnosti vrsta neživotnih osiguranja. Trenutno se bavi osiguranjem imovine i lica i to: obaveznim osiguranjem motornih vozila od autoodgovornosti i osiguranjem autokasko sa osiguranjem putnika u javnom prevozu i vozača i radnika u vozilima od posljedica auto nezgode, putničko zdravstvenim osiguranjem, te u manjoj mjeri ostalim imovinskim osiguranjima – transport, osiguranja imovine od požara i dr. opasnosti
Dopunom djelatnosti od dana 18.12.2020 godine Društvo je izvršilo dopunu djelatnosti (66.29) kojom se definišu ostale pomoćne djelatnosti u osiguranju i penzijskim fondovima.

1.3. Organizacijska struktura

Društvo posluje na teritoriji Bosne i Hercegovine.

Na području Federacije BiH nema registriranih filijala, a poslove osiguranja u FBiH obavlja preko poslovnica: Bihać, Cazin, Velika Kladuša, Bosanska Krupa, Sanski Most, Zenica, Tešanj, Olovo, Doboj Jug, Maglaj, Visoko, Fojnica, Sarajevo (Novo Sarajevo, Novi Grad-Dobrinja, Centar), Ilidža, Hadžići, Kiseljak, Ilijaš, Tuzla, Srebrenik, Gradačac, Kalesija, Gračanica, Živinice, Kladanj, Lukavac, Doboj Istok, Mostar, Konjic, Jablanica, Kakanj, Breza, Donji Vakuf.

Na području Distrikta Brčko ima registrirane 2 poslovnice od 25.09.2006.godine.

Od 01.08.2008. društvo preko filijale u Banja Luci, posluje i na području Republike Srpske.

Prosječan broj zaposlenih u 2022. godini je 153 radnika (2021: 146 radnika).

1.4. Organi Društva

Nadzorni odbor

Ifeta Hadžiabdić	Predsjednik
Muhamed Hodžić	Član
Safeta Hrnjica	Član

Odbor za reviziju

Amna Čavkić	Predsjednik
Jasna Kasupović	Član
Enisa Družić	Član

Uprava

Mensur Čavkić	Direktor
---------------	----------

Ovlašteni aktuar

Mešić Emina

Interni revizor

Jakšić Darija

ODGOVORNOST ZA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 15/21), za knjigovodstvo i računovodstvo pravne osobe odgovoran je direktor Društva. Uprava je dužna pobrinuti se da za svaku finansijsku godinu budu sastavljeni finansijski izvještaji u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI) koje je objavio Odbor za međunarodne računovodstvene standarde, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Društvu, kao i njegove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedbe odgovarajućeg istraživanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja pri sastavljanju finansijskih izvještaja.

Odgovornosti Uprave pri izradi finansijskih izvještaja obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika,
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena,
- postupanje u skladu sa važećim računovodstvenim standardima, uz objavu i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u finansijskim izvještajima, i
- sastavljanje finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo nastaviti poslovanje nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Društva. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu BiH, odnosno Federaciji BiH. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva, te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prijevare i drugih nepravilnosti.

Za i u ime Uprave:

Mensur Čavkić, Direktor
D.D. za osiguranje "CAMELIJA" Bihać
77000 Bihać
Bosna i Hercegovina

Bihać, 17. marta 2023.

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
SKUPŠTINI DIONIČARA
D.D. ZA OSIGURANJE "CAMELIJA" Bihać**

1. Obavili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja D.D. za osiguranje "CAMELIJA" Bihać (u daljnjem tekstu "Društvo"), koji se sastoje od bilansa stanja na dan 31. decembra 2022. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, te sažetog prikaza značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Pozitivno mišljenje

2. Po našem mišljenju, finansijski izvještaji prikazuju objektivno, u svim materijalno značajnim stavkama, finansijski položaj D.D. za osiguranje "CAMELIJA" Bihać na dan 31. decembra 2022. godine, te rezultate njegovog poslovanja i promjene u novčanom toku za godinu koja je tada završila, u skladu s Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI").

Odgovornost Uprave za finansijske izvještaje

3. Uprava je odgovorna za pripremanje i fer prezentiranje priloženih finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja. Odgovornosti Uprave obuhvataju: osmišljavanje, uspostavljanje i održavanje internih kontrola vezanih za pripremanje i fer prezentiranje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogreške, bilo zbog prevare ili grešaka; odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; te davanje razboritih računovodstvenih procjena u datim uvjetima.

Odgovornost revizora

4. Naša je odgovornost izraziti nezavisno mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na temelju naše revizije. Reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima. Navedeni standardi zahtijevaju da postupamo u skladu s etičkim pravilima te da reviziju planiramo i obavimo kako bismo se u razumnoj mjeri uvjerali da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogreške.

Revizija uključuje primjenu postupaka kojima se prikupljaju revizijski dokazi o iznosima i drugim podacima objavljenim u finansijskim izvještajima. Odabir postupaka zavisi od prosudbe revizora, uključujući i procjenu rizika materijalno značajnog pogrešnog prikaza finansijskih izvještaja, bilo kao posljedica prevare ili pogreške. U procjenjivanju rizika, revizor procjenjuje interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje te objektivno prezentiranje finansijskih izvještaja kako bi odredio revizijske postupke primjerene datim okolnostima, a ne kako bi izrazio mišljenje o učinkovitosti internih kontrola u Društvu. Revizija također uključuje i ocjenjivanje primjerenosti primijenjenih računovodstvenih politika te značajnih procjena Uprave, kao i prikaza finansijskih izvještaja u cjelini.

Uvjereni smo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dostatni i primjereni kao osnova za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje o dodatnim izvještajima

5. Po našem mišljenju, dodatni izvještaji i analize Društva, koji su dati u prilogu ovog izvještaja, sastavljeni su u skladu sa Zakonom o osiguranju ("Službene novine Federacija BiH", broj: 23/17 i 103/21) kao i propisima Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", brojevi: 82/17, 84/17, 92/17, 99/17, 1/18, 2/18, 27/18, 103/18, 106/18, 53/19, 95/19; 77/20; 88/20; 42/22; 85/22 i 89/22).

REMES d.o.o. Bihać

Ljiljana Mehić, revizor/ ovlaštenu revizor

Davor Bates, partner / ovlaštenu revizor

Bihać, 22.marta 2023 godine

**BILANS USPJEHA
ZA PERIOD OD 01.01. DO 31.12.2022.GODINE**

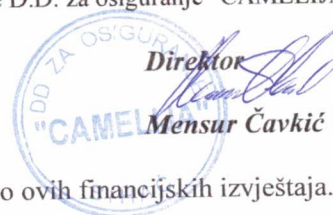
(U hiljadama KM)	Bilješka	2021.	2022.
Zaračunata bruto premija		16.193.011	19.088.711
IV i naplaćeni ispravak vrijednosti premije osiguranja		(62.358)	(35.313)
Premija predata u reosiguranje (-)		(633.603)	(804.413)
Neto obračunata premija		15.497.050	18.248.985
Bruto promjena rezerve prijenosne premije (+/-)		(1.989.072)	(1.031.251)
Promjena rezerve prijenosne premije, udio reosiguranja (+/-)		136.886	51.301
ZARAĐENE PREMIJE OSIGURANJA (prihodovane)	3	13.644.864	17.269.035
Prihodi od najma		7.200	25.200
Prihodi od kamata		175.156	128.231
Ostali prihodi od ulaganja		0	0
UKUPNO PRIHODI OD ULAGANJA	4	182.356	153.431
Prihodi od provizija i naknada	5	81.982	64.805
Ostali osigur.-tehnički prihodi (neto od reosiguranja)	6	199.773	237.249
Ostali poslovni prihodi	7	159.310	725.025
NETO PRIHOD		14.268.285	18.449.545
IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE (neto)			
Izdaci za štete (bruto)		5.587.902	7.126.459
Udio reosiguranja u nastalim štetama (-)		(99.199)	(217.678)
Izdaci za štete (neto)	8	5.488.703	6.908.781
Promjena rezervacije za štete (neto od reosiguranja)	9	66.538	147.721
UKUPNO IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE (neto)		5.555.241	7.056.502
PROM. OST. TEHNIČKIH REZERVACIJA (neto od reosig.)			
Promjena ostalih tehničkih rezervacije (neto od reosiguranja)	10	0	0
Izdaci za povrat premija, neto od reosiguranja		108.607	361.321
Troškovi pribave	11	4.986.597	7.213.010
Troškovi uprave (administrativni troškovi)	12	2.967.911	3.306.160
UKUPNO POSLOVNI RASHODI		8.063.115	10.880.491
Troškovi ulaganja (neto negativne kursne razlike)			
Ostali tehnički troškovi	13	549.804	263.997
(GUBITAK) / DOBIT IZ POSLOVANJA PRIJE POREZA		100.125	131.992
Porez na dobit	14	22.054	33.220
NETO DOBIT / (GUBITAK)		78.071	98.772

Napomene u prilogu od strane 14 do strane 37 su sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

**BILANS STANJA
NA DAN 31.DECEMBRA 2022. GODINE**

(U KM)	Napomene	2021.	2022.
AKTIVA			
Nematerijalna imovina	15	35.010	37.893
Materijalna imovina	16	7.523.162	8.020.628
Ostala finansijska ulaganja	17	8.002.003	11.343.578
Udio reosiguranja u tehničkim rezervama	18	1.079.771	1.085.527
Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	19	194.813	218.957
Ostala potraživanja	20	184.245	590.217
Gotovina u banci i blagajni	21	4.797.874	1.443.124
Ostala imovina i zalihe	22	68.119	69.546
Razgraničeni troškovi budućeg perioda	23	1.108.458	1.331.233
UKUPNO AKTIVA		22.993.455	24.140.613
Vanbilansna evidencija		567.619	702.864
PASIVA			
KAPITAL I REZERVE			
Dionički kapital	24	8.000.000	8.000.000
Rezerve sigurnosti	25	1.000.000	1.451.340
Ostale rezerve	26	373.269	0
Akumulirana dobit	27	0	0
Dobit tekućeg perioda	28	78.071	98.772
		9.451.340	9.550.112
TEHNIČKE REZERVE			
Tehničke rezerve	29	13.151.532	14.284.958
OSTALE OBAVEZE			
Ostale obaveze iz poslovanja	30	3.026	129.171
Ostale kratkoročne obaveze i razgraničenja	31	387.557	39.442
Odgođeno plaćanje troškova	32	0	0
		390.583	305.543
UKUPNO PASIVA		22.993.455	24.140.613
Vanbilansna evidencija		567.619	702.964

Financijski izvještaji odobreni su dana 28.02.2023. godine od strane Uprave D.D. za osiguranje "CAMELIJA" Bihac

 Direktor
 Mensur Čavkić

Napomene u prilogu od strane 14 do strane 37 su sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

NA DAN 31.DECEMBRA 2022. GODINE

(U KM)	Dionički kapital	Zakonske i druge rezerve sigurnosti	Akumulirana dobit / gubitak	Ukupno
Saldo 31. decembra 2020. godine	4.000.000	1.264.215	109.054	5.373.269
Neto dobit iskazana u bilansu uspjeha			78.071	78.071
Raspodjela dobiti i pokriće gubitka Emisija dioničkog kapitala		109.054	-109.054	
	4.000.000			
Saldo 31. decembra 2021. godine	8.000.000	1.373.269	78.071	9.451.340
Emisija dioničkog kapitala				
Neto dobit iskazana u bilansu uspjeha			98.772	98.772
Raspored dobiti i pokriće gubitka		78.071	-78.071	
Saldo 31. decembra 2022. godine	8.000.000	1.451.340	98.772	9.550.112

Napomene u prilogu od strane 14 do strane 37 su sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O GOTOVINSKOM TOKU
ZA PERIOD ZAVRŠEN 31.DECEMBRA 2022. GODINE**

(U KM)	2022.	2021.
Gotovinski tok od poslovnih aktivnosti		
Neto (gubitak) / dobit	131.992	100.125
Amortizacija materijalnih sredstava	340.574	237.589
Amortizacija nematerijalnih sredstava	8.336	7.320
Prihodi od kamata	128.231	175.157
Gubici/dobici od otuđenja materijalne imovine	0	0
Ostala usklađenja	733.171	(175.157)
Smanjenje (povećanje) depozita, zajmova i potraživanja	-3.341.575	3.058.567
(Smanjenje) potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	0	0
(Smanjenje) / Povećanje ostalih potraživanja	0	0
(Smanjenje) razgraničenih troškova pribave	0	0
(Smanjenje) udjela reosiguranja u tehničkim rezervama	-5.816	(567.877)
Smanjenje (povećanje) potraživanja	-430.116	(161.927)
Smanjenje (povećanje) ostale imovine	3.353.413	(53.143)
Smanjenje (povećanje) troškova budućeg razdoblja	-222.776	(757.693)
Smanjenje (povećanje) tehničkih rezervi	1.133.427	2.371.766
Povećanje (smanjenje) ostalih obaveza	(85.064)	(32.364)
Povećanje (smanjenje) odgođenog plaćanja troškova/prihoda	0	0
Plaćeni porez na dobit	(33.220)	(22.054)
	1.710.601	4.180.309
Gotovinski tok od financijskih aktivnosti		
	0	0
Gotovinski tok od ulagačkih aktivnosti		
Prilivi po osnovu prodaje materijalne imovine	241.258	0
Odlivi za nabavku materijalne imovine	0	0
Odlivi za nabavku nematerijalne imovine	5.306.609	4.655.497
Odlivi za dane kratkoročne I dugoročne zajmove	0	0
	5.065.351	4.655.497
Neto povećanje gotovine u banci i blagajni		3.524.812
Neto smanjenje gotovine u banci i blagajni	3.354.750	0
Početno stanje gotovine u banci i blagajni	4.797.874	1.273.062
Konačno stanje gotovine u banci i blagajni	1.443.124	4.797.874

Napomene u prilogu od strane 14 do strane 37 su sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Osnovne računovodstvene politike primijenjene kod sastavljanja finansijskih izvještaja za 2022.godinu navedene su niže u tekstu.

2.1. Finansijski izvještaji

Finansijski izvještaji D.D. za osiguranje "CAMELIJA" Bihać su pripremljeni u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja i Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj:15/21). Finansijski izvještaji su pripremljeni po principu historijskog troška i iskazani su u Konvertibilnim markama (KM).

Odlukom Upravnog odbora Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 73/05), primjena Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja počinje od 1. januara 2006. godine.

Federalno ministarstvo finansija je 09.12.2010. godine u „Službenim novinama Federacije BiH“ broj :82/10 objavilo podzakonska akta čija primjena je za osiguravajuća društva uslijedila od 01.01.2011.godine, a ista se odnose na:

- Pravilnik o primjeni Kontnog okvira za društva za osiguranje i reosiguranje;
- Pravilnik o sadržaju i formi finansijskih izvještaja društava za osiguranje
- Pravilnik o sadržaju i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu

kao i podzakonske akte donesene od Agencije za nadzor osiguranja u Federaciji BiH:

- Uputstvo o vrednovanju bilansnih i vanbilansnih pozicija (Sl.Novine FBiH broj: 2/18 i 95/19)
- Pravilnik o minimalnim standardima za obračun tehničkih rezervi (Sl.Novine FBiH broj: 99/17 i 53/19)

Društvo sačinjava shodno navedenim Zakonima propisane finansijske izvještaje i to set od pet komponenti: bilans stanja, bilans uspjeha, izvještaj gotovinskih tokova, promjene u kapitalu, bilješke uz finansijske izvještaje.

Usaglašavanje Analitičkog kontnog plana provedeno je od strane Odbora za finansije i računovodstvo kao nadležnog tijela unutar strukovnog udruženja - Udruženja društava za osiguranje i reosiguranje Federacije BiH, a Agencije za nadzor osiguranja u Federaciji BiH je u svom aktu broj 1.0-059-889/11 od 01.06.2011.god. uputila Društva na primjenu novog Analitičkog kontnog plana od 01.07.2011.god.

Poslovanje Društva se u 2022.godini odvijalo na osnovu Zakona o osiguranju, koji je objavljen u Službenim novinama Federacije BiH broj: 23/17 od 29.03.2017.godine i broj:103/21 od 22.12.2021.godine.

Prilikom pripreme i sastavljanja računovodstvenih iskaza, primjenjena su opća načela procjenjivanja bilansnih pozicija utvrđena shodno MRS 1, MRS 2, MRS 7, MRS 8, MRS 16, MRS 18, MRS 36, MRS 38, MRS 40, te MSFI 1, MSFI 4 i MSFI 16, ali i shodno odredbama Uputstva o vrednovanju bilansnih i vanbilansnih pozicija (Sl.Novine FBiH broj: 2/18 i 95/19), posebno onih preciziranih odredbama člana 11. do 27. Uputstva.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, u finansijski rezultat su uključene i razumne procjene svih onih stavki koje se ne mogu tačno izmjeriti, već se mogu samo procjeniti. Postupak procjene sadrži procjene zasnovane na posljednjim raspoloživim informacijama.

Detaljno korištenje procjena za obračunsko razdoblje obrazlaže se uz konkretne bilansne stavke: potraživanja, razgraničenja (aktivna) razgraničeni troškovi pribave, tehničke rezerve i dr.

U obračunskom razdoblju za 2022. godinu nema primjene MRS 19 – Pimanja zaposlenih, MRS 27 – Konsolidovani financijski izvještaji, MRS 31 – Udjeli u zajedničkim poduhvatima, MRS 39 – Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje, MSFI 3 – Poslovne kombinacije i MSFI 9 – Financijski instrumenti.

Uporedni podaci su u nekim slučajevima reklasificirani radi boljeg razumjevanja.

2.1. Prihodi od osiguranja

Novi MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima, koji je stupio na snagu od 01.01.2018.godine ne odnosi se na ugovore o osiguranju iz djelokruga MSFI 4- Ugovori o osiguranju.

- Prema Okviru za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvještaja, MRS 18 i drugim MRS/MSFI (MSFI 16 - Najam, MRS 39- Financijski instrumenti i dr). Prihodi se u računu dobiti i gubitka (bilansi uspjeha) priznaju pod uslovom da su zarađeni, tj. da je promet ili usluga zaista izvršena do kraja obračunskog razdoblja, ako su izvjesni, i ako postoji realna mogućnost naplate.
- Prihod se priznaje pod uslovima da predstavlja bruto priliv ekonomskih koristi u određenom razdoblju, a koje dovode do priliva ili povećanja sredstava ili smanjenja obaveza, što dovodi do povećanja vlastitog kapitala, osim onih povećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala.
- Prihodi se vrednuju po fer vrijednosti naknade koja je primljena ili koja se očekuje (potraživanje), uzimajući u obzir iznos svih odobrenih popusta. Iznos prihoda se može pouzdano izmjeriti na osnovu zaključene police osiguranja /faktura i naplaćenih iznosa po fakturama za obavljene poslove usluga osiguranja ili drugih poslova.
- Transakcije po kojima nastaju prihodi su prihodi od osiguranja, ili drugih usluga, prihodi od ulaganja i plasmana, ostali prihodi iz poslovanja koji se obično utvrđuju na osnovu ugovorenih odnosa.
- U toku redovnog poslovanja vrše se i druge poslovne transakcije koje ne donose prihod i koje su sporedne u odnosu na glavne aktivnosti koje ga donose. Rezultati takvih poslovnih promjena se prikazuju, ako to prikazivanje odražava suštinu poslovne promjene ili događaja, prebijanjem svih prihoda sa rashodima koji su sa njima povezani, a koji proističu iz iste poslovne promjene.
- U prihod su uključeni oni bruto prilivi ekonomskih koristi koje je Društvo primilo ili potražuje za vlastiti račun, shodno tački 8. MRS – a 18. (bez poreskih dažbina)

Prihodi od premija osiguranja predstavljaju zarađenu premiju.

U računovodstvenom smislu razlikuju se dvije kategorije koje se odnose na premiju :

- Obračunata bruto premija
- Zarađena premija (prihodovana)

Pojam obračunate bruto premije određen je članom 25. stav 1. Uputstva o vrednovanju bilansnih i vanbilansnih pozicija - ("Sl. novine FBiH" broj : 2/18 i 95/19) prema kojem obračunata premija neživotnih osiguranja uključuju sve iznose premija koje su ugovorene (policirane) u tekućem obračunskom periodu na period najduže do godine dana, bez obzira da li se ti iznosi u cijelosti ili djelimično odnose na kasnije obračunsko razdoblje.

Inače, pod zarađenom premijom podrazumijeva se bruto obračunata premija umanjena za storna /poništenja premije (storna premija tekućeg obračunskog razdoblja), te umanjena za iznose premija predanih u reosiguranje, i korigovana za promjene bruto prenosne premije (+/-) i promjene udjela reosiguranja u bruto prenosnim premijama (+/-)

2.2. Rashodi osiguranja

- Rashodi se priznaju u bilanci uspjeha na osnovu direktne povezanosti između nastalih troškova i specifičnih stavki prihoda, po principu sučeljavanja prihoda i rashoda, a shodno paragrafima 94.-98. Okvira, prema kojem se rashodi priznaju kada se smanjenje ekonomskih koristi tokom obračunskog razdoblja u vidu odliva ili iscrpljenja sredstava ili povećavanja obaveza, može pouzdano izmjeriti.
- Rashodi se priznaju kada se očekuje da će ekonomske koristi pritijecati tokom nekoliko obračunskih perioda, a povezanost sa prihodom može da se ustanovi samo u širem smislu ili posredno - po principu sučeljavanja prihoda i rashoda.
- Rashodi se u bilanci uspjeha priznaju odmah kada izdatak ne donosi nikakve buduće ekonomske koristi ili kada neka stavka u bilanci stanja prestane da ispunjava uslov za priznavanje kao sredstvo, odnosno kada nastanak obaveze ne rezultira istovremenim priznavanjem sredstva.

Poslovni rashodi obuhvataju troškove pribave osiguranja, troškove uprave amortizaciju opreme i ostalih materijalnih i nematerijalnih sredstava, osim troškova amortizacije građevinskih objekata koji ne služe za obavljanje djelatnosti, koja se iskazuje u troškovima ulaganja.

Poslovni rashodi trebaju se kretati u okviru dopustivih iznosa shodno internom Pravilniku o maksimalnim stopama režijskog dodatka. Inače interni akti su usaglašeni sa zakonskim aktima kojima je maksimalna stopa režijskog dodatka u vrsti 10 (AO) propisana još 1998.godine i isti su stupanjem na snagu Odluke o načinu utvrđivanja tarife premije i cjenovnika za osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima ("Sl.novine FBiH "broj: 77/20) usaglašeni sa zakonskim propisima po istom osnovu u drugom entitetu gdje je ova stopa 30%. U vezi sa ovim donesen je i novi interni akt - Pravilnik o maksimalnim stopama režijskog dodatka 30.11.2020.godine, kao i 25.02.2022.godine.

2.3. Troškovi pribave

Troškovi pribave nastaju kod zaključivanja ugovora o osiguranju - provizija za pribavu, plaće zaposlenima na pribavi, kao i direktni troškovi ispostavljanja dokumenata o osiguranju (troškovi isključivo zaposlenih na pribavi) ali i kao indirektni troškovi (reklama i troškovi vezani za obradu ponuda i izdavanja polica i sl.)

2.4. Administrativni troškovi (troškovi uprave)

Troškovi uprave su plaće i naknade plaća ostalih zaposlenih koji ne rade na pribavi osiguranja, ali i drugi administrativne troškovi koji nastaju u vezi s poslom prikupljanja premije, upravljanja portfeljom, obradom bonusa i popusta, aktivnog i pasivnog reosiguranja, provizija za obnovu polica, amortizacija, otpis inventara i dr.

- Troškovi zaposlenih (plaće, naknade plaća i ostali troškovi zaposlenih – topli obrok, troškovi prevoza na posao i sa posla, regres za godišnji odmor) iskazuju se za period na koji se odnose do dana izvještavanja, sa svim pratećim obavezama po osnovu poreza i doprinosa.
- Troškovi amortizacije materijalnih i nematerijalnih sredstava vrše se shodno stavu 55. MRS 16, od trenutka kada se sredstvo nalazi na odgovarajućoj lokaciji.

Inače metod amortizacije treba odražavati način trošenja ekonomske koristi od sredstva. Obzirom da se ovaj način ne može pouzdano odrediti, ostajemo dosljedni u primjeni proporcionalnog metoda, a što je u skladu sa paragrafom 62. MRS 16.

Obračun amortizacije shodno paragrafu 43. MRS 16 vrši za svako sredstvo odvojeno (detaljno obrazloženo i u okviru tačkaka 1.c. i 2.d. ovih Politika).

Troškovi sitnog inventara odražavaju primjenu metode 50% otpisa, odnosno 50% prilikom stavljanja u upotrebu, a 50 % naknadno (detaljno obrazloženo i u okviru tačke 5.1. ovih Politika).

2.5. Prihodi od ulaganja

Shodno Pravilniku o primjeni Kontnog okvira prihodi od ulaganja evidentiraju se preko grupe konta 74 - kao kamatni prihodi obračunskog razdoblja (konto 740), prihodi o najma (konto 744), prihodi od naplaćenih potraživanja po osnovu ispravke vrijednosti ulaganja (konto 746) .

Prihodi od kamata priznaju se na osnovu razmjernog vremena na koji se odnosi prihod od kamate, a u smislu tačke 29. MRS-a 18. To su kamatni prihodi čija je naplata izvjesna, odnosno priznaju se kao prihod kada su obračunati (zarađeni) neovisno od toga jesu li dospjeli za naplatu ili nisu, ili su eventualno po obračunu pripisani glavnici zajma.

2.6. Ostali prihodi

Ostali osigurateljno tehnički prihod evidentira se shodno Pravilniku o primjeni kontnog okvira – konta 706, 707, 715 i 716, kao prihodi od naplaćenih ispravki za premiju osiguranja (reosiguranja), i naplaćenih otpisanih potraživanja u osiguranju (suštinski se odnose na prethodni period), te grupe konta 72 – Prihod od drugih poslova osiguranja (osim konta 720): naplaćena otpisana potraživanja od drugih poslova osiguranja – reosiguranja, prihodi od izdatih zelenih karti, prihodi iz ranijih godina po raznim osnovama (u vezi sa pemijom, štetama, i dr.).

Ostali prihodi se shodno Pravilniku o primjeni Kontnog okvira evidentiraju se na grupi konta 73 – Poslovni prihodi, i predstavljaju prihode po raznim osnovama, a koji ne proizlaze iz neposrednog obavljanja poslova osiguranja (prihodi od: otpisa obaveza, refundacija, dotacija, subvencija i dr. naknada, naplata i otpisanih potraživanja, prihodi po osnovu smanjenja rezervisanja za troškove i rizike (dugoročno), i ostali poslovni prihodi.

2.7. Ulaganja

Ulaganja se iskazuju po trošku ulaganja ili tržišnoj vrijednosti u ovisnosti koja je niža.

2.8. Nematerijalna imovina

- Nematerijalna imovina priznaje se u skladu sa MRS 38, MRS 36 kao i dr. relevantnim standardima. Nematerijalna imovina je imovina koja je zasebna i nastaje iz ugovorenih ili drugih zakonskih prava, ako se njena nabavna vrijednost (cijena koštanja) može pouzdano izmjeriti i ako postoji vjerovatnoća da će od iste pritijecati buduće ekonomske koristi.
- Nematerijalna imovina se nakon početnog priznavanja vrednuje po historijskom trošku odnosno po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za iznos ukupno obračunate amortizacije i drugih usklađivanja –ukupnih gubitke zbog umanjenja.
- Nematerijalna imovina se otpisuje na osnovu procijenjenog vijeka upotrebe, odnosno na osnovu procjene pritanja ekonomskih koristi po osnovu korištenja sredstva. U skladu sa tačkom 118. MRS-a 38, za svaku grupu utvrđen je vijek trajanja, kao i metod amortizacije. Otpis se vrši po metodi proporcionalnog obračuna amortizacije shodno stopi propisanoj u članu 19. stav 2. tačka h) Zakona o porezu na dobit ("Sl. novine FBiH" broj: 15/16) koja je za nematerijalnu imovinu 20 %.

2.9. Materijalna stalna sredstva

- Zemljište se vrednuje po nabavnoj vrijednosti shodno MRS 16, MSFI 16, MRS 38 i drugim relevantnim MRS /MSFI. Zemljišta i zgrade su odvojena sredstva i za računovodstvene svrhe, čak i kada se zajedno nabavljaju posmatraju se odvojeno .
- Materijalna imovina, osim zemljišta priznaje se u skladu sa MRS 16 - nekretnine, postrojenja, oprema, MSFI 16 - Najam, i MRS 36 - Umanjenje vrijednosti sredstava. Shodno paragrafu 7 MRS 16., kao i Planu za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja, nekretnine, postrojenja i oprema priznaju se kao imovina ako je vjerovatno da će se usljed korištenja istih ostvariti buduće ekonomske koristi, i ako se mogu pouzdano izmjeriti (nabavna vrijednost / odnosno cijena koštanja, kao i troškovi u vezi sa dovođenjem imovine u stanje funkcionalne pripravnosti). Shodno stavu 11. MRS 16, materijalna imovina (zemljište, nekretnine, oprema) vode se pojedinačno .
- Nakon početnog priznavanja, materijalna imovina – nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 29. do 42. MRS 16) kao i ulaganja u skladu sa MRS-om 40, vrednuje se po metodu nabavne vrijednosti. Nekretnine, oprema i ostala materijalna imovina sredstva iskazuju se po historijskom trošku umanjenom za iznos obračunate amortizacije i druga usklađivanja.
- Otpis se vrši po metodi proporcionalnog obračuna amortizacije shodno stopama koje su porezno priznate i propisane u članu 19. stav 2. tačka h) Zakona o porezu na dobit ("Sl. novine FBiH" broj: 15/16) i članu 42. stav 1. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dobit ("Sl. novine FBiH", broj: 88/16) kao maksimalne godišnji stopa amortizacije stope i to :
 - za građevinske objekte - do 5%
 - ceste (prilazni put do objekata kao zasebni dio) - do 10%
 - oprema, vozila, postrojenja – do 15%
- U slučaju pribavljanja imovine putem kredita u skladu sa MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja - prema alternativnom postupku troškovi pozajmljivanja - kamate, uključuju se u troškove pribavljanja nekretnine, postrojenja ili opreme koja je obračunata u periodu pribavljanja sredstva, odnosno od momenta uzimanja kredita do momenta završetka pribave.

2.10. Zalihe

Ostala materijalna imovina predstavlja kratkoročnu imovinu čija se korist za Društvo očekuje u periodu od godine dana.

Shodno MRS 2 - Zalihe, ostala materijalna imovina je u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se koristi pri pružanju usluga osiguranja (zalihe obrazaca stroge evidencije, sitan inventar, auto gume, i sl.).

Vrednovanje zaliha se vrši po metodu nabavne vrijednosti/cijene koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti, ovisno od toga koja je vrijednost niža, a u skladu sa tačkom 9. MRS-a 2.

Pod sitnim inventarom, na osnovu kriterija pojedinačne vrijednosti i procjenjenog vijeka trajanja, podrazumijevamo stvari pojedinačno male vrijednosti čiji je vijek trajanja kraći od jedne godine. Ukoliko je u trenutku nabavke pojedinačna nabavna vrijednost manja od 250 KM, moguć otpis u jednokratnom iznosu.

Ako se ipak ocjeni da će se u društvu prihod od navedenih predmeta (inventara čija je vrijednost ispod 250,00 KM) ostvarivati tokom dužeg vremena, sredstva se mogu otpisivati tokom korisnog vijeka upotrebe, ako se na taj način doprinosi pravilnijem rasporedu – sučeljavanju prihoda i rashoda.

Otpis sitnog inventara, ambalaže i auto-guma, ne nastaje u trenutku nabavke, nego u trenutku stavljanja u upotrebu i vrši se po metodi 50 % otpisa. Ostalih 50 % otpisuje se naknadno, a najkasnije u roku od 12 mjeseci od stavljanja u upotrebu.

Nakon početnog vrednovanja voditi računa o vrijednosnom usklađenju zaliha, naročito o vrijednosnom usklađivanju na niže od početnog vrednovanja shodno MRS 2- tačka 34 (oštećenje zaliha, zastarjelost, gubitak na kvalitetu, nemogućnost pokrivanja troškova njihovom prodajom, i sl.)

2.11. Novčana sredstva

Gotovina u blagajni i banci odnosi se na: gotovinu u blagajni i na računima- redovnim u izdvojenim

Na dan bilansa iskazuje se u nominalnom iznosu u domaćoj valuti, a strani novac po kursu Centralne banke BiH.

2.12. Tehničke rezerve

Shodno MRS 37-Rezervisanja i potencijalne obaveze, rezervisanje je obaveza koja je neizvjesna u pogledu roka, i iznosa, odnosno pojam rezervisanja pretpostavlja određenu nesigurnost zbog mogućih kretanja u budućnosti, obzirom da su često prisutne razlike između konačnih (stvarnih) obaveza, i utvrđenih rezervisanih iznosa, a što ima odraz na rezultat poslovanja u budućim obračunskim razdobljima.

"Tehničke rezerve" su specifična računovodstvena kategorija u djelatnosti osiguranja koju Društvo formira shodno članu 80. do 85. Zakona o osiguranju, za svaki konkretan ugovor o osiguranju, a sa svrhom pokrića budućih obaveza koje mogu proisteći iz ovih ugovora.

"Tehničke rezerve" se u "bruto iznosu" iskazuje na pozicijama aktive, a korekcija bruto rezervi za "Udio reosiguranja u tehničkim rezervama" iskazuje se na poziciji aktive.

"Udio reosiguranja u tehničkim rezervama" utvrđuje se shodno zaključenim ugovorima o reosiguranju i internim aktima društva.

Shodno članu 80. Zakona o osiguranju, Pravilniku o minimalnim standardima za obračun tehnički rezervi osiguranja ("Sl.novine FBiH" broj 99/17 i 53/19) vrši obračun sljedećih rezervi :

- Rezerve za prijenosne premije
- Rezerve za štete
- Rezerve za bonuse i popuste

Društvo je priznalo tehničke rezerve u iznosu od 13.199.431 KM na dan 31.12.2022. godine (neto – bez reosiguranja) . Radi se o području koje uključuje značajna prosuđivanja u pogledu neizvjesnih budućih ishoda, uključujući prije svega vrijeme i konačno potpuno podmirenje dugoročnih obaveza osiguranika, te smo stoga smatrali da je to ključno revizisko pitanje u našoj reviziji.

Dobili smo uvid u interni aktuarski proces uključujući utvrđivanje ekonomskih i aktuarskih pretpostavki i proces njihovog odobrenja od strane Uprave.

U našim procjenama smo razmatrali adekvatnost određenih ekonomskih i aktuarskih pretpostavki s obzirom na obrazloženja Uprave u pogledu korištenih aktuarskih prosuđivanja, te radili uspoređivanje s primjenjivim iskustvima iz struke osiguranja. Nadalje, u skladu s našim procjenama utvrdili smo da se primjenjeni modeli kod izračuna tehničkih rezervi računaju tačno i potpuno.

U skladu sa strukom osiguranja, Društvo koristi model procjene vrijednosti koji služi kao podloga za izračune tehničkih rezervi i to rezerve za štete i rezerve za bonuse i popuste (povrat premije zbog neiskorištenog dijela trajanja osiguranja) .

Složenost modela kada su u pitanju rezerve za nastale prijavljene štete (pojedinačna procjena) može dovesti do određenih pogrešaka, kao rezultat neadekvatnih/nepotpunih podataka. Međutim, navedene pogreške uključene su u okviru procjene tehničkih rezervi za nastale neprijavljene štete u okviru kojih je sadržana i procjena za nedovoljno prijavljene štete.

Rezultat analize dovoljnosti rezervi za nastale prijavljene i nastale neprijavljene štete upućuje na činjenicu da su ukupne rezervacije za štete Društva na dan 31.12.2022.godine adekvatno obračunate.

Testirali smo valjanost testiranja adekvatnosti obaveza što predstavlja ključni test koji se provodi za provjeru jesu li obaveze adekvatne u odnosu na očekivane buduće ugovorne obaveze. Korišteni ulazni podaci usklađeni su sa računovodstvenim evidencijama.

Društvo je uložilo i deponovalo sredstva tehničkih rezervi u iznosu 12.868.849 KM shodno Pravilniku, a kojim su propisani oblici i visine pojedinih deponovanja i ulaganja, odnosno manje je uloženo sredstava tehničkih rezervi za iznos 330.582 KM tj. manje za 2,5% sredstava.

2.12.1. Prijenosne premije

Rezerve za prijenosne premije predstavljaju razgraničenja za unaprijed obračunate prihode iz osnova zaključenih ugovora o osiguranju obzirom da se osigurateljna i obračunska razdoblja ne poklapaju.

Obračun se vrši prema aktuarskim metodama, određenim u općem aktu društva - Pravilniku o formiranju i načinu obračunavanja prijenosnih premija broj : 193-2/18 od 15.03.2018.godine koji je usklađen sa Pravilnikom o minimalnim standardima za obračun tehničkih rezervi (Sl.novine FBiH broj: 99/17 i 53/19) .

Osnovica određena pravilnikom za obračun bruto prijenosne premije društva je obračunata /policirana premija u obračunskom razdoblju.

Prijenosne premije se obračunavaju po vrstama osiguranja , za svaku policu osiguranja pojedinačno i to srazmjerno vremenskom periodu – ravnomjernom raspodjelom rizika u vremenu , odnosno metodom " pro rata temporis " .

Društvo za osiguranje obračunava rezerve za prijenosne premije u bruto iznosu po vrstama osiguranja, i prijenosne premije u neto iznosu - umanjene za udio reosiguranja, shodno važećim ugovorima o reosiguranju.

Prijenosne premije moraju biti dovoljne za ispunjavanje svih razumno predvidivih obaveza koje će nastati nakon obračunskog razdoblja, a koje proizilaze iz ugovora o osiguranju, i to za sve vrste neživotnih osiguranja kojima se društvo bavi.

2.12.2. Rezerve šteta

Rezerve za štete predstavljaju rezervisanja za očekivane rashode iz osnova mogućih naknada za nastale prijavljene i nastale neprijavljene štete čiji izračun se vrši prema poznatim aktuarskim metodama određenim u općem aktu - Pravilniku o formiranju i načinu obračunavanja rezervi šteta broj : 194-2/18 od 15.03.2018.god. , koji je usklađen Pravilnikom o minimalnim standardima za obračun tehničkih rezervi ("Sl.novine FBiH" broj: 99/17 i 53/19).

Procjeni " rezervi šteta " Društvo pristupa vrlo oprezno , pojedinačno po svakoj vrsti osiguranja jer se bavi neživotnim osiguranjima koja su vrlo heterogena.

Društvo se u internom aktu Pravilniku o formiranju i načinu obračunavanja rezervi šteta precizno izjasnilo o odabranim metodama , ili o kombinaciji metoda za obračun sljedećih "rezervi za štete" :

- Rezerve za nastale prijavljene štete
 - Rezerve za štete koje su nastale i nisu prijavljene do kraja obračunskog razdoblja
 - Rezerve za nedovoljno prijavljene štete
- Shodno članu 7. internog Pravilnika, rezerva za nastale prijavljene štete do kraja obračunskog razdoblja za koji se utvrđuje rezerva šteta ,a do tog dana nisu riješene, društvo utvrđuje na način:
- Pojedinačne procjene za svaku štetu.

- Shodno članu 8. i 9. internog Pravilnika, rezerva za nastale, a neprijavljene štete, utvrđuje se na osnovu statističkih podataka za takve štete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologiji obrade šteta, te ostalih raspoloživih podataka i informacija. Ovisno od skupine ili vrste osiguranja, ukupnog portfelja društva, oblika i kvaliteta raspoloživih podataka, ove rezerve utvrđuju se sljedećim metodama ili njihovom kombinacijom

Aktuarske metode :

- a) Osnovna metoda ulančanih ljestvica
- b) Metoda prosječnog iznosa štete
- c) Metoda očekivane kvote šteta
- d) Ostale aktuarske metode

Izabrane metode za obračun rezervi za nastale, a neprijavljene štete imaju slijedeće zajedničke karakteristike:

- Metode su bazirane na obrađenim štetama Društva;
- Iz obrađenih šteta koje se koriste u metodi izuzimaju se ekstremno velike štete kako zbog takvih šteta ne bi došlo do pogrešne procjene IBNR rezerve
- U svakoj metodi vrši se ispitivanje razvojnih faktora i kvota šteta i isključuju one koje značajno odstupaju od prosjeka;
- U svakoj od pojedinih metoda u zavisnosti od specifičnosti vrste osiguranja i stepena razvijenosti podataka koriste se iskustveno određeni tail faktori.

U obračunskom razdoblju 2022. godine nije bilo promjena metoda obračuna tehničkih rezervi, korištene su iste metode i pretpostavke kao i 2021. godine (i prethodnih godina).

Korišteni podaci i dokumentacija za obračun tehničkih rezervi su odgovarajući, sadržavaju prikladne informacije potrebne za obračun, te pružaju zadovoljavajuće uvjerenje da su značajno tačni, a samim tim je tačan i obračun tehničkih rezervi izvršen na tom osnovu .

2.12.3. Rezerve za povrate premije

Rezerve iz osnova bonusa, popusta i povrata premije izračunavaju se u skladu sa internim Pravilnikom o formiranju i korištenje rezervi za bonuse i popuste koji je usklađen sa Pravilnikom o minimalnim standardima za obračun tehničkih rezervi .

Ova rezerva je formirana u skladu sa pravilima aktuarske struke, na osnovu statističkih podataka o izdvajanjima u predhodnim obračunskim razdobljima, kao i procjenom vrijednosti očekivanih iznosa za razdoblje 2022. godine.

Nije vršen obračun rezervisanja na ime budućih djelimičnih sniženja premije (popusti), niti rezrvisanja na ime bonusa po osnovu sudjelovanja u pozitivnom tehničkom rezultatu.

2.12.4. Mišljenje aktuar

Obračun tehničkih rezervi Društva za osiguranje je kontrolirao i potvrdio kao realan ovlaštenu aktuar Emina Mešić, u Mišljenju aktuar br. 422/23 od 27.02.2023. godine, na svaku od obračunatih tehničkih rezervi. Ovlaštenu aktuar je upisan u registar Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH, po Rješenju Agencije br. 1.0.- 021-127/08 od 01.02.2008. godine A8 i brojem iskaznice 07/19 Aktuarskog društva BiH.

3. ZARAĐENE PREMIJE OSIGURANJA (PRIHODOVANE)

(U KM)	2022.	2021.
Zaračunata bruto premija	19.088.711	16.193.011
IV i naplaćeni ispravak vrijednosti premije osiguranja (1)	(35.313)	(62.358)
Premija predata u reosiguranje (-)	(804.413)	(633.603)
Neto obračunata premija	18.248.985	15.497.050
Bruto promjena rezerve prijenosne premije (+/-)	(1.031.251)	(1.989.072)
Promjena rezerve prijenosne premije, udio reosiguranja (+/-)	51.301	136.886
Ukupno	17.269.035	13.644.864

- (1) Društvo je na osnovu Odluke Uprave br. 225-1/23 od 30.01.2023. godine izvršilo otpis nenaplativih potraživanja iz osnova premije osiguranja na teret rezultata poslovanja za 2022 godinu čiji je rok dospjeća do 180 dana u iznosu od 35.313 KM (2021.: 62.358 KM) za koje je procijenilo da ne postoji izvjesnost naplate (Napomena 19.).
- (2) Raspodjela bruto zaračunate premije osiguranja vrši se shodno Pravilniku o maksimalnim stopama režijskog dodatka i rasporedu premije osiguranja broj: 2246-1/21 od 25.02.2022., na sljedeći način:

R.b.	Vrsta osiguranja	BRUTO obrač. premija (BOP)	TEHNIČKA PREMIJA	% TEH.PR. u BOP	PREVENTIV A	% PREVEN. u BOP	REŽIJSKI DODATAK	% REŽ.D. u BOP
1	2	3	4	5(4/3 x 100)	6	7(6/3 x 100)	8	9(8/3 x 100)
01	Osiguranje od nezgode	383.955	197.584	51,46	1.531	0,40	184.840	48,14
02	Zdravstveno osiguranje	105.168	52.976	50,37	397	0,38	51.795	49,25
03	Osigur. cest. vozila KASKO	873.718	587.632	67,25	9.853	1,13	276.233	31,62
08	Osig. požara i elem. nep.	33.778	17.377	51,45	1.689	5,00	14.712	43,55
10	Osig. odgov. motor. vozila	17.612.703	12.146.308	68,96	176.135	1,00	5.290.260	30,04
12	Osigur. od odgov. plovila	770	499	64,81	1	0,13	270	35,06
13	Osig. civil. odgovornosti	6.616	3.581	54,13	42	0,63	2.993	45,24
16	Osig. raznih finans. gubitaka	62.535	32.142	51,40	246	0,39	30.147	48,21
18	Osig. Pomoći (asistencija)	9.468	4.851	51,24	33	0,35	4.584	48,41
UKUPNO NEŽIVOTNA OSIGURANJA		19.088.711	13.042.950	68,33	189.927	0,99	5.855.832	30,68

4. PRIHODI OD ULAGANJA

(U KM)	2022.	2021.
Prihodi od najma	25.200	7.200
Prihodi od kamata	128.231	175.156
Ostali prihodi od ulaganja	-	-
Ukupno	151.431	182.356

5. PRIHODI OD PROVIZIJA I NAKNADA

Prihodi od provizija i naknada na dan 31.12.2022. godine iznose 64.805 KM (2021.:81.982 KM) i odnose se na provizije po ugovorima o reosiguranju.

6. OSTALI OSIGUR.-TEHNIČKI PRIHODI (NETO OD REOSIGURANJA)

(U KM)	2022.	2021.
Prihodi od izdatih zelenih kartona i uslužnih procjena	79.866	78.498
Ostali slični prihodi	147.623	115.507
Ukupno	227.489	194.005

7. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

(U KM)	2022.	2021.
Prihod od otpisa obaveza	74.418	74.709
Prihodi od naknade šteta na materijalnoj imovini	0	0
Prihodi od prodaje opreme	235.000	28.000
Ostali poslovni prihodi	415.602	56.601
Ukupno	725.020	159.310

8. IZDACI ZA ŠTETE (NETO)

(U KM)	2022.	2021.
Izdaci za štete u zemlji	6.203.296	5.138.481
Izdaci za štete u inostranstvu	923.163	449.421
Direktni i indirektni troškovi šteta		
Bruto iznos	7.126.459	5.587.902
Udio reosiguranja	(217.678)	(99.199)
Ukupno	6.908.781	5.488.703

9. PROMJENA REZERVACIJA ZA ŠTETE (NETO OD REOSIGURANJA)

(U KM)	2022.	2021.
Promjena rezervacija za nastale a prijavljene štete osiguranja	(265.271)	(55.789)
Promjena rezervacija za nastale a neprijavljene štete osiguranja	367.447	554.512
Bruto iznos	102.176	498.723
Udio reosiguranja	45.545	(432.185)
Ukupno	147.721	66.538

10. PROMJENA OSTALIH TEHNIČKIH REZERVACIJA (neto od reosiguranja)

Ova stavka na dan 31.12.2022. godine predstavlja promjene rezervacija za bonuse, popuste i povrat premije u iznosu od 0 KM (2021.: 0 KM).

11. TROŠKOVI PRIBAVE

(U KM)	2022.	2021.
Provizija (usluge posredovanja i zastupanja i sl.)	1.823.480	993.102
Ostali troškovi pribave (bruto plaće i naknade zaposlenih na pribavi siguranja i sl.)	5.553.997	4.546.665
Promjena razgraničenih troškova pribave	(164.467)	(553.170)
Ukupno	7.213.010	4.986.597

12. TROŠKOVI UPRAVE (ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI)

(U KM)	2022.	2021.
Amortizacija materijalne i nematerijalne imovine	348.910	244.909
Plaće, porezi i doprinosi iz plaća i na plaće (administracija)	809.200	770.592
Ostali troškovi uprave (Napomena 12.1.)	2.148.050	1.952.410
Ukupno	3.306.160	2.967.911

12.1. Ostali troškovi uprave na dan 31.12.2022. godine sastoje se od:

(U KM)	2022.	2021.
Materijal	108.964	76.999
Energija	141.978	128.053
Razne ostale usluge (zakupnine, PTT, održavanje, komunalije ...)	1.067.255	836.662
Naknade zaposlenim	152.431	219.176
Revizija finansijskih izvještaja	15.000	15.000
Ostale naknade po ugovorima	101.838	104.563
Reprezentacija	88.449	148.453
Osiguranje	17.387	18.952
Bankarske usluge	55.944	57.517
Članarine i ostala slična davanja (Agencija za nadzor osiguranja Federacije BiH, Biro Zelene karte i sl.)	34.648	31.710
Porez na imovinu i zakupninu	11.202	4.815
Rashodi od prodaje materijalne imovine	77.916	0
Ostali troškovi (komunalne, administrativne takse i sl.)	275.038	310.510
Ukupno ostali troškovi uprave (Napomena 12)	2.148.050	1.952.410

12.2. POSLOVNI RASHODI

Izdaci za obavljanje djelatnosti osiguranja u 2022. godini iznose 10.519.170 KM, a uvećani za ostale tehničke troškove u iznosu 263.997 KM; izdaci za obavljanje djelatnosti osiguranja ukupno iznose 10.783.167 KM.

Obračunati režijski dodatak shodno internom Pravilniku broj: 3850-2/17 od 08.01.2018. godine iznosi 5.855.832 KM i od ostvarenih izdataka za obavljanje djelatnosti osiguranja manji je za 4.663.338 KM.

Društvo je u 2022.godini za pokriće izdataka za obavljanje djelatnosti osiguranja koristilo značajan dio funkcionalne premije 4.378.140 KM; i to preventivu u iznosu 189.927 KM i tehničku premiju namijenjenu za ispunjavanje obaveza prema osiguranicima u iznosu 4.188.213 KM.

Obračunati niži režijski dodatak od dozvoljenog, u odnosu na stvarna izdvajanja za poslovne rashode, značajnim dijelom proističe iz razloga što je u portfelju društva u 2022.godini, kao i prethodnih godina velika zastupljenost osiguranja od AO-udio 93 %, a tu je prisutna i velika konkurencija, te se i pored zabrana Agencije za nadzor na različite načine krši važeća Tarifa premija i cjenovnik za osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štete prouzročene trećim licima.

Od 01.11.2020. godine stupila je na snagu Odluka o načinu utvrđivanja tarife premija i cjenovnika za osiguranje vozila od odgovornosti štete prouzročene trećim licima („Sl. Novine F BiH“ broj: 77/20) shodno kojoj je stopa izdvajanja za režijski dodatak značajno povećanja, te iznosi 30%, a efekti ove promjene su evidentni i u 2022.godini.

13. OSTALI POSLOVNI TROŠKOVI

(U KM)	2022.	2021.
Izdaci za finansiranje (Agencija za nadzor osiguranja Federacije BiH i RS, Biro Zelene karte)	101.108	84.658
Troškovi ispravke vrijednosti ostalih potraživanja (1)	51.444	24.369
Naknadno utvrđeni rashodi iz prethodnih godina (doprinosi za PIO, zdravstvo, porez na dohodak, naknade i sl.)	25.142	360.594
Ostali troškovi (preuzete obaveze, vatrogasni doprinosi i sl.)	86.303	80.183
Ukupno	263.997	549.804

- (1) Na osnovu odluka Uprave Društva broj 225-1/23 od 30.01.2023. godine, a zbog procjene o nemogućnosti naplate u skorije vrijeme, izvršen je otpis ostalih nenaplaćenih potraživanja u iznosu od 51.444 KM na teret ostalih poslovnih troškova u bilansu uspjeha za 2022. godinu.

14. POREZ

Porez je plativ po stopi od 10 % (2021.: 10%) na porezno usklađenu dobit iz poslovanja.

(U KM)	2022.	2021.
(Gubitak) / Dobit prije oporezivanja	131.992	100.125
Porezno usklađeni rashodi (reprezentacija, otpis sumnjivih i pornih potr.,rezerve kod društava za osiguranje i ost. nepr. rash.)	200.208	120.415
<i>Poreska osnovica</i>	332.200	220.540
Obračunati porez po stopi od 10 %	33.220	22.054
<i>Porez na dobit po poreznom bilansu</i>	33.220	22.054

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

(U KM)	2022.	2021.
Kupljeni softver *	292.149	256.078
Nabavke u toku godine	11.219	36.071
Ukupno nabavna vrijednost 31.12.	303.368	292.149
Ispravka vrijednosti softvera	(265.475)	(257.139)
Ukupno sadašnja vrijednost 31.12.	37.893	35.010

*Nematerijalnu imovinu čini softver "MEGALINE" nabavljen od dobavljača UNIX Centar iz Rijeke namijenjen kao informatička podrška za automatski obračun prijenosnih premija i obradu osiguranja (autoodgovornost i kasko), kao i softverski paket "WinCubis" i "InCubis" nabavljen od dobavljača In Cubis d.o.o. iz Rijeke koji je u upotrebu stavljen u januaru 2008. godine.

U toku 2012.godine izvršena je nadogradnja postojećeg programa "WinCubis", te instalacija i licenciranje programa Microsoft Office 2010. U toku 2015.godine izvršeno je novo povećanje vrijednosti gore opisanog softvera u iznosu od 29.337 KM, dok troškovi amortizacije za istu godinu iznose 6.661 KM.U toku 2016. godine nabavna vrijednost softvera je povećana za 31.923 KM, a odnosi se na nadogradnju softvera "InCubis" u svrhu unaprijeđenja postojećih rješenja te uvođenja dodatnih funkcionalnosti.

Tokom 2022. godine izvršeno povećanje vrijednosti programa "WinCubis" za određena programska proširenja.

16. MATERIJALNA IMOVINA

(U hiljadama KM)	Zemljište	Građ. obj. za obavljanje djelatnosti	Kompjuteri, uredska i ostala oprema	Transportna sredstva	Ukupno
<u>Nabavna vrijednost</u>					
Na dan 1. januara 2022. god.	1.904.796	4.928.180	2.224.209	1.304.792	10.361.977
Nabavke u 2022. godini	192.442	108.509	379.308	318.490	998.749
Otpisi i otuđenja		(165.051)	(499.944)	(241.258)	(906.253)
Na dan 31. decembra 2022.	2.097.238	4.871.638	2.103.573	1.382.024	10.454.473
<u>Ispravka vrijednosti</u>					
Na dan 1. januara 2022. god.		809.794	1.173.349	901.673	2.884.816
Amortizacija za 2022. god.		64.851	145.457	130.265	340.573
Otpisi i otuđenja		(48.993)	(485.455)	(163.342)	(697.790)
Na dan 31. decembra 2022.		825.652	833.351	868.596	2.527.599
<u>Sadašnja vrijednost:</u>					
Na dan 31. decembra 2021.	1.904.796	4.118.386	1.050.860	403.119	7.477.161
Na dan 31. decembra 2022.	2.097.238	4.045.986	1.270.222	513.428	7.926.874

Građevinski objekti se nalaze na lokacijama: Bihać, Sarajevo, Tuzla, Donji Vakuf i Cazin. Društvo na dan 31.12.2022. godine raspolaže ZK izvacima za Cazin, Sarajevo, Tuzla i Bihać, dok je za lokaciju Donji Vakuf u toku zakonska procedura za njihovo pribavljanje.

17. OSTALA FINANSIJSKA ULAGANJA

(U KM)	Godišnja kam. stopa	2022.	2021.
<i>Dugoročni depoziti:</i>			
Depoziti iz dioničkog kapitala (Bosna Bank International d.d. Sarajevo)	1,90%	4.300.000	2.300.000
Depoziti iz tehničkih rezervi (NLB Tuzlanska Banka d.d. Tuzla)	0		0
Depoziti iz tehničkih rezervi (Bosna Bank International d.d. Sarajevo)	1,90%	3.320.000	1.985.000
Depoziti iz tehničkih rezervi (Turkish Ziraat Bank d.d. Sarajevo)	1,66% - 1,80%	1.800.000	1.800.000
Depoziti iz tehničkih rezervi (SBERBANK BH d.d. Sarajevo)	1,48% - 1,70%	1.250.000	1.250.000
Namjenski depoziti zakonskih rezervi (Bosna Bank International d.d. Sarajevo)	1,90%	80.000	80.000
Ukupno dugoročni depoziti (I)		10.750.000	7.415.000

<i>Dugoročni depoziti iz sred. dioničkog kapitala</i>			
<i>Dugoročna potraživanja ostala</i>		0	2.200
Depozit – Zeljeznice FBiH	beskamatno	720	720
Ukupno dugoročni depoziti (II)		720	2.920
Ukupno depoziti (I+II)		10.750.720	7.417.720
<i>Obavezna dugoročna ulaganja:</i>			
Biro zelene karte – učešće u rezervnom fondu	-	400.000	400.000
Biro zelene karte – fond za naknadu šteta	-	192.858	184.083
Ukupno obavezna dugoročna ulaganja		592.858	584.083
<i>Dugor. i kratkor. zajmovi iz sred. tehničkih rezervi</i>			
Zaposlenici Društva	beskamatno	-	-
Ukupno		11.343.578	8.002.003

18. UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM REZERVAMA

(U KM)	2022.	2021.
Udio reosiguranja u prijenosnoj premiji	385.002	333.701
Udio reosiguranja u rezervaciji šteta (nastale prijavljene i nastale a neprijavljene štete)	700.525	746.070
Ukupno	1.085.527	1.079.771

19. POTRAŽIVANJA IZ NEPOSREDNIH POSLOVA OSIGURANJA

Potraživanja po osnovu premija iz neposrednih poslova osiguranja se sastoje od:

(U KM)	2022.	2021.
Potraživanja po osnovu premija osiguranja (1)	218.957	194.813
Ukupno	218.957	194.813

(1) Starosna struktura potraživanja po osnovu premija i ostalih potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja na dan 31.12.2022. godine može se prikazati kako slijedi:

<i>(U KM)</i>	Ukupno
- nedospjela potraživanja	703.580
- do 90 dana	68.314
- od 91 do 180 dana	43.241
- od 181 do 365 dana	80.796
- preko 365 dana	0
Ukupno dospjela i nedospjela potraživanja	895.931
Ispravka vrijednosti potraživanja za premiju i ostala potraživanja (Nap.3.)	(86.757)
Ukupno potraživanja - premije osiguranja i dr.potr.	809.174

Ukupan iznos potraživanja za premije i drugih potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja na 31.12.2022.godine od 895.931 KM (2021.: 379.058 KM) predstavljaju ukupno dospjelu i nedospjelu premiju za taj period umanjenu sa sumnjiva i sporna potraživanja, kao ispravku njihove vrijednosti na teret rezultata u 2022. godini u iznosu od 86.757 KM (2021.:86.727 KM) - (Napomena 3.)

Uprava Društva redovno vrši procjenu naplativosti potraživanja po osnovu premija i drugih potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja i na svaki datum bilansa stanja u poslovnim knjigama iskazuje sumnjiva i sporna potraživanja.(Napomena 20).

Društvo realno procjenjuje potraživanja, koja čine oko 1% zarađene premije, ima vrlo dobre pokazatelje uspješnosti poslovanja, što je navedeno u slijedećem pregledu:

Pokazatelji ekonomičnosti (koeficijenti)

1. Ekonomičnosti ukupnog poslovanja (ukupni prihodi/ukupni rashodi)	1,01
2. Ekonomičnost ukupnog poslovanja (prihodi osiguranja / rashodi osiguranja)	0,98

Pokazatelji profitabilnosti (stope):

1. Bruto profitna marža (bruto dobit +kamate)/ prihod osiguranja	1,5%
2. Neto profitna marža (neto dobit +kamate)/ prihod osiguranja	1,3%

Pokazatelji rentabilnosti (stope):

1. ROA (bruto dobit nakon oporezivanja /ukupna imovina)	0,5%
2. ROE (neto dobit nakon oporezivanja /vlastiti kapital)	1,0%

Pokazatelji solventnosti (stope):

1. Stepen zaduženosti (ukupne obaveze/ aktiva)	1,3%

Pokazatelji likvidnosti (koeficijenti) :

1. Tekuća likvidnost (tekuća sredstva /tekuće obaveze/)	4,7
2. Ubrzana likvidnost (novčana sredstva/tekuće obaveze)	7,4
3. Koef.likvidnosti prema izračunu regulatora	155,10

Efikasnost rješavanja odštetnih zahtjeva/koef.(broj riješenih /broj prijavlj.odštet.zahtjeva)	74,8
--	-------------

20. OSTALA POTRAŽIVANJA

Ostala potraživanja se sastoje od:

(U KM)	2022.	2021.
Pretplata poreza na dobit u Federaciji BiH ,RS i Brčkom	26.026	47.276
Potraživanja od zaposlenih (kolektivno osiguranje, akontacije i sl.)	5.470	5.415
Ostala potraživanja (1)	20.293	28.000
Potraživanja za avanse,ost.potraž.od osig.društava,institucija	538.427	-
Ukupno	590.216	80.691

- (1) Ostala potraživanja odnose se na potraživanja od BIRO-a ZK u iznosu 1.329KM, WIENER OSIGURANJE D.D. i dr.(2021.: 28.000 KM).

21. GOTOVINA U BANCI I BLAGAJNI

(U KM)	2022.	2021.
Blagajna (KM)	7.623	7.365
UniCredit banka d.d. Mostar (KM, devizni, sredstva rezervi, dionički kapitala i preventive)	294.080	171.483
IntesaSanpaolo banka d.d. Sarajevo (KM i devizni)	15.552	16.454
NLB Tuzlanska banka d.d. Tuzla (KM i devizni)	185.256	133.388
Raiffeisen banka d.d. Sarajevo (KM)	515.421	217.173
Sparkasse Banka d.d. Sarajevo (KM)	222.202	106.308
SBER banka d.d. Sarajevo (KM)	3.964	20.332
Addiko banka d.d .Sarajevo (KM)	2.489	1.350
BBI banka d.d. Sarajevo (KM i sredstva rezervi)	114.698	1.787.301
KIB banka d.d. Velika Kladuša (KM)	74.443	32.243
Turkish Ziraat Banka d.d. Sarajevo (KM)	8.048	304.477
BBI-minimalni garantni fond	0	2.000.000
Ukupno	1.443.124	4.797.874

22. OSTALA IMOVINA I ZALIHE

(U KM)	2022.	2021.
Materijal	35.134	45.730
Obrasci i polise osiguranja	12.034	10.913
Sitan inventar	28.736	27.077
Auto gume	93.078	69.352
Ispravka vrijednosti sitnog inventara	(27.887)	(26.043)
Ispravka vrijednosti auto guma	(71.639)	(58.910)
Ukupno	69.456	68.119

23. KRATKOROČNA RAZGRANIČENJA

(U KM)	2022.	2020.
Razgraničeni troškovi pribave osiguranja (1)	1.021.365	856.899
Unaprijed obračunata provizija	-	-
Aktivna vremenska razgraničenja-obračunata provizija	215.624	251.559
Ukupno	1.331.233	1.108.458

(1) Društvo je izvršilo razgraničavanje neposrednih troškova pribave na pozicijama konta 192- "razgraničeni troškovi pribave", i iste bilansiralo u aktivi Bilansi stanja u ukupnom iznosu 1.021.365 KM.

Obračunati dozvoljeni iznos razgraničenih neposrednih troškova pribave shodno članu 24. i 25. Uputstva o vrednovanju bilansnih i vanbilansnih pozicija ("Sl.novineFBiH broj: 2/18 i 95/19) uz uvažavanje maksimalnih stopa režijskog dodatka prema važećem internom pravilniku iznosi 1.021.365 KM, te nema odstupanja u odnosu na knjižene razgraničene troškove po ovom osnovu.

24. DIONIČKI KAPITAL

Dionički kapital na dan 31. decembra 2022. godine obuhvaća 5.000 dionica koje glase na ime. Nominalna vrijednost jedne dionice iznosi 1.600 KM.

Dioničari i njihovo učešće u kapitalu prikazano je kao slijedi:

<i>(U KM)</i>	Broj dionica	Vrijednost	%
Čavkić d.o.o. Bihać	1.600	2.560.000	32,00
Čavkić Irfan	2.696	4.313.600	53,92
Čavkić Ekrema	195	312.000	3,90
Čavkić Nihad	6	9.600	0,12
Čavkić Ahmet	5	8.000	0,10
Aduna d.d. Bihać	498	796.800	9,96
Ukupno	5.000	8.000.000	100,00

U toku prve polovine 2015.godine, u skladu sa Odlukom Skupštine dioničara broj 127/15 od 27.03.2015. godine, došlo je do smanjenja dioničkog kapitala D.D. za osiguranje “CAMELIJA” Bihać za iznos od 1.000.000 KM smanjenjem nominalne vrijednosti dionica sa ranijih 2.000 KM na 1.600 KM po jednoj dionici, a sve radi pokrića dijela gubitka iz 2014. godine -(Napomena 25.)

Agencija za nadzor osiguranja u Federaciji je Rješenjem broj 1.0.-059-233-1/15 od 21.04.2015.godine dala saglasnost na Odluku Skupštine dioničara broj 127/15 od 27.03.2015 godine.

Komisija za vrijednosne papire Federacije BiH je svojim rješenjem broj: 03/1-19-95/15 od 21.05.2015. godine dala svoje odobrenje za smanjenje osnovnog kapitala.

Općinski sud u Bihaću je svojim Rješenjem broj: 017-0-Reg-15-000362 od 16.06.2015. godine izvršio upis u sudski registar podatke o smanjenju osnovnog kapitala Društva, a koji je ranije iznosio 5.000.000 KM.

Opisanim promjenama dionički kapital Društva se smanjio i na dan 31.12.2015. godine iznosi 4.000.000 KM što je potvrdio i RVP u Federaciji Listom vlasnika vrijednosnih papira pod brojem 02-2-7360/15 od 24.06.2015. godine.

Agencija za nadzor osiguranja u Federaciji je Rješenjem broj 01-06.2-059-3052/21 od 25.10.2021.godine dala saglasnost na povećanje dioničkog kapitala putem zatvorene prodaje ukupne vrijednosti emisije od 4.000.000,00 KM.Agencija za nadzor je istim Rješenjem dala saglasnost za sticanje kvalificiranog udjela kupovinom 2,500 redovnih dionica nominalne vrijednosti 1.600 KM Irfanu Čavkiću čime stiče udio u kapitalu od 53,92%

Registar vrijednosnih papira Federacije BiH je svojim aktom broj: 02-2-11835/21 od 21.12.2021. godine izvršio povećanje kapitala u sistem registracije u Registru.

25. REZERVE

Rezerve Društva na dan 31.12.2022. godine sastoje se od:

<i>(U KM)</i>	2022.	2021.
Zakonske rezerve	1.451.340	1.000.000
Ostale rezerve	-	373.269
Ukupno	1.451.340	1.373.269

Zakonske rezerve sigurnosti formiraju se u skladu sa Članom 188. Zakonom o privrednim društvima ("Službene novine Federacije BiH", broj 23/99 do 29/03) kao maximum 25 % od ukupnog kapitala.

26. AKUMULIRANA DOBIT

Ostvarena neto dobit perioda u iznosu 98.772 KM (2021: 78.071) na prijedlog Nadzornog Odbora Društva, shodno Odluci o rasporedu dobiti za 2022.godinu broj: 446-2/23 od 28.02.2023.godine bit će raspoređena u korist zakonskih rezervi iz dobiti, a o čemu će se donijeti konačna odluka na predstojećoj sjednici Skupštine dioničara čije održavanje je zakazano za 31.03.2023.godine.

27. AKUMULIRANI GUBITAK

Akumulirani gubitak Društva u poslovanju na dan 31.12.2016. godine iznosio je 260.652 KM.

Skupština dioničara Društva je dana 27.03.2017. godine donijela odluku broj : 167/17 o pokriću gubitka koji je i iskazan u finansijskim za 2016.godinu na sljedeći način :

- iz sredstava akumulirane (zadržane) dobiti iz prethodnih perioda u iznosu 30.018 KM
- iz ostalih rezervi Društva u iznosu 230.634 KM

Društvo na dan 31.12.2022. godine u svojim knjigovodstvenim evidencijama nema nepokrivenog akumuliranog gubitka.

28. TEHNIČKE REZERVE

Tehničke rezerve sastoje se od:

<i>(U KM)</i>	2022.	2021.
Prijenosne premije	8.645.286	7.614.035
Rezervacije šteta (nastale i prijavljene + nastale a neprijavljene)	5.639.672	5.537.497
Rezervacije za povrat premije (bonus, popusti i storna)	-	-
Ukupno	14.284.958	13.151.532

29. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA (PРАВNA LICA)

Obaveze prema dobavljačima – pravnim licima u zemlji na dan 31.12.2022. godine iznose 10.862 KM (2021.:124.775 KM) i odnose se na obaveze nastale po osnovu isporučenih roba i usluga.

Najveći dobavljači Društva u 2022. godini bili su: Biro zelene karte u BiH – Sarajevo, Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo, HUT “Aduna” d.d. Bihać, Čavkić doo, KJKP “Toplane” d.o.o. Sarajevo

30. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE I RAZGRANIČENJA

<i>(U KM)</i>	2022.	2021.
Obaveze za plate (neto)	12.813	43.329
Obaveze za poreze i doprinose iz plaća i druge naknade	8.126	29.357
Obaveze prema radnicima (dnevnice, topli obrok i sl.)	3.481	9.342
Obaveze prema institucijama (Zaštitni fond FBiH i RS, Agencija za nadzor osiguranja u FBiH i RS)	-	-
Obaveze za zakupnine od fizičkih lica (dobavljači)	-	-
Ostale obaveze	281.123	308.555
Ukupno	305.543	390.583

31. ODNOSI SA POVEZANIM STRANAMA

Tokom 2022.godine D.D. za osiguranje "CAMELIJA" Bihać je imao transakcije sa povezanim stranama koje se reflektiraju na račun dobiti i gubitka kako slijedi:

<i>(U KM)</i>	2022.	2021.
Prihodi:		
"Čavkić" d.o.o. - (premije osiguranja zaposlenih, zakup)	28.049	8.356
"HUT Aduna" d.d.- (premije osiguranja zaposlenih i gostiju)	4.179	3.126
Čavkić Irfan (premije po policama AO)	276	275
	32.504	11.757
Rashodi:		
"Čavkić" d.o.o. - (servisiranje i održavanje vozila)	132.329	73.309
"HUT Aduna" d.d.- (topli obrok, zakup, održavanje)	293.816	255.025
Čavkić Irfan (naknada po ugovoru 2020.)	70.833	88.310
	496.978	416.644

Tokom 2022.godine D.D. za osiguranje "CAMELIJA" Bihać je imalo transakcije sa drugim povezanim stranama koje se reflektiraju na bilans stanja kako slijedi:

<i>(U KM)</i>	2022.	2021.
Potraživanja:		
"Čavkić" d.o.o. (premija osiguranja, ost.potraživanja, avansi)	22.408	0
"HUT Aduna" d.d.- (pozajmica, premija osiguranja, ZK, avansi i ost. potraž.)	89.748	0
	112.156	0
Obaveze:		
"Čavkić" d.o.o. - (servisiranje i održavanje vozila)	0	5.903
"HUT Aduna" d.d. - (topli obrok, zakup, održavanje)	0	5.903
	0	5.903

32. SUDSKI PROCESI

32.1. Koje je pokrenulo Društvo

Na dan završetka revizije Društvo vodi 415 (2021.: 469) sudskih postupaka protiv svojih dužnika radi naplate potraživanja po osnovu premija i regresa u ukupnom iznosu 1.030.000 KM (2021.:945.000 KM).

32.2. Koji se vode protiv Društva

Na dan završetka revizije protiv Društva se vodi 709 (2021.:613) sudskih postupka od strane povjerilaca ili osiguranika radi naplate potraživanja u iznosu od 3.800.000 KM (2021.: 3.900.000 KM), a za koje djelimično postoji rizik nastanka potencijalne obaveze za Društvo obzirom da su pomenute štete već ranije obuhvaćene rezervacijama za štete.

33. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nisu opaženi drugi događaji, nastali nakon datuma bilansa stanja, koji značajnije utiču na položaj Dioničkog društva za osiguranje "CAMELIJA" Bihać ili zahtijevaju dodatna objašnjenja.